

Skóre:	0.93
Název:	Mecenáši-podnikatelé podporují české vědce
Zdroj:	Ekonom
Datum:	31.10.2013
Str.:	52
Zpracováno:	31.10.2013 04:36:24
Náklad:	17068
Číslo:	44
Rubrika:	Téma - rozhovor
Autor:	Eva Hníková
Odkaz:	http://ekonom.ihned.cz/
ISSN:	1210-0714
Jazyk:	cz
Oblast:	Časopisy - ekonomika a politika
Zkratka oblasti:	CE
Zkratka zdroje:	CEEK
Identifikace:	CEEK20131031010048
Klíčová slova:	Dědek (6)

Mecenáši-podnikatelé podporují české vědce

Podnikatel a politik Josef Hlávka založil na začátku 20. století nadaci podporující vědce. Nyní přichází další generace mecenášů. Jedním z nich je i Dalibor **Dědek**.

Desítky nesmyslných formulářů, vyplňování výkazů práce, organizování časově náročných výběrových řízení na přístroje. Tak popisuje svůj denní chleba Tomáš Polívka, prorektor pro vědu a výzkum Jihočeské univerzity. Administrativa spojená se získáváním peněz na bádání je podle něho přebujelá zejména u evropských projektů. Ani zažádat o grant v Česku není žádná legrace, někteří vědci tvrdí, že jim úřadování "spolyká" až třetinu pracovní doby.

O peníze se nejčastěji ucházejí u Grantové agentury ČR, která letos rozděljuje 3,3 miliardy korun. V případě praktičtější zaměřených projektů se mohou obracet také na Technologickou agenturu, jejíž rozpočet přesahuje 2,5 miliardy.

Zdejšími badatelům nyní nabízejí peníze také mecenáši. Třeba majitel technologické firmy Jablotron Dalibor **Dědek** podpoří milionem korun české fyziky. "Naše firma se podílí na několika výzkumných projektech a byl jsem z toho zděšený. Místo aby vědci zkoumali svět kolem nás, snaží se ‚vynalézt‘ systém, který by jim zajistil co největší příliv peněz z grantů," vysvětluje **Dědek**, proč se rozhodl dát na vědu peníze z vlastní kapsy.

Spojil síly s miliardářem a zakladatelem firmy RSJ Karlem Janečkem. Ten začal vědce prostřednictvím svého nadačního fondu podporovat už v roce 2010 a rozdělil mezi ně celkem devět milionů korun.

"Když jsem za Karlem Janečkem přišel a řekl mu ‚já do toho chci vložit také nějaké peníze‘, byl mile překvapený," vzpomíná **Dědek**. Dohodli se na spolupráci. Dalibor **Dědek** zaštiťuje každoročně fyziku, Karel Janeček společenské vědy a matematiku. Dalším mecenášem fondu s novým označením Neuron se stal Libor Winkler, výkonný ředitel a předseda představenstva RSJ, pod svá křídla si vzal chemii. V každém oboru badatelé soutěží o milion korun. Do žádosti sami píší, na co by chtěli peníze využít.

"Pokud pro to má vědec dobrý důvod, může z grantu hradit klidně i část nákladů na živobytí," upozorňuje Monika Vondráková, ředitelka Nadačního fondu Neuron na podporu vědy. Vědce rozhodně nečeká zdoluhavé papírování.

"Peníze mu klidně pošleme na účet jeho výzkumné instituce, aby si za ně mohl snadněji kupovat chemikálie, nebo naopak na osobní účet. Rozhodnutí je zcela na něm," říká Vondráková. A tahle otázka bude aktuální už 5. listopadu, kdy fond na slavnostním večeru oznámí jména letošních držitelů grantů.

České vědce podporují prostřednictvím nadace The Kellner Family Foundation také Petr Kellner, majitel skupiny PPF, s manželkou. Začali loni, ale zaměřují se vcelku úzce – dávají peníze hlavně na výzkum nádorových onemocnění.

Poskytují žadatelům peníze na tři až pět let a ročně může jít až o pět milionů korun. Mezi trojicí úspěšných držitelů grantu je i český vědec Jiří Bártek, o kterém se mluví i jako možném kandidátovi na Nobelovu cenu za výzkum rakoviny.

Novodobí mecenáši tak pozvolna navazují na podnikatele a politika Josefa Hlávku. Na konci 19. století založil Českou akademii věd a umění a dal jí 200 tisíc zlatých, jeho žena přidala dalších 50 tisíc. Navíc Hlávka nedlouho před smrtí převedl veškeré své jmění na nadaci, jež funguje dodnes.

Foto: Hlávkoví následovníci. Trojice byznysmenů se rozhodla posílat každý rok po milionu korun vědcům ze tří oblastí: Libor Winkler (vlevo) chemikům, Karel Janeček (uprostřed) matematikům a Dalibor **Dědek** fyzikům.